

Urvacsorai beszéd husvétkor.

„Te is a Názáretbeli Jézussal való.” Ő pedig megtagadá, mondván: „Nem ismertem őt s nem is tudom mit mondasz.” És mikor ismételve mondanák: „Bizony ő közülök való vagy, mert Galileabeli vagy és a te szólásod is hasonló”, ő kezdé átkozódni és esküdözni, mondván: „Nem ismertem az embert, a kiről szólotok.” És mikor kiment volna, ismételve hallá a kakas szólását és nagy keservesen sira. — Péter apostol megrázó története.

A Jézussal lenni, őt Galilea szép mezőin követni, hol virágok illatoznak, s szellők szárnyai viszik a halmok felett az ajkiról elszálló fenséges igazságokat, s a völgyek liliomai susogják tovább, mint szelid, lágy zenét, az édes, mennyei hangot; és aztán mikor beborul, mikor az idő majd másra fordul, mikor viharzik a kinszenvedés drámája és vetődik elborítással fenyegető nagy vész hullámokba: őt megtagadni, az igazat, a kiről szólnak, meg nem ismerni és e tagadás rémítő nehéz súlyát, mint egy földre nyomást a lelkiismeretben egyszerre érezni és kimenve keservesen, nagy keservesen sírni: ez Péter apostol története.

A Jézussal lenni, az isteni ígéket mennyezetes templomban hallgatni, hol szabadon terjed a hang, s nyugalom-lakta oszlopcsarnokok visszhangozzák a lelkeket megragadó idvezítő tant; s az igaznak, a jónak, a szentnek eme legtisztább hangjait az érzések árján keblünkben, mint felbuzdulást, tovább zsongani, a Jézussal lenni; és aztán mikor egyszerre az érdek és önzés szelei jönnek s fergegbe elétörnek, mikor a felbőszült szenvedély villogó fegyverei rohannak ostrommal az igazság és szentség templomának: egyenként elszéledni, az igazat és szentet nem ismerni akarni, megtagadni s keresni a vész elől a rejtekhelyet, hová menekülni lehessen, s az igazat, a szentet a világ csufoltatásainak, gyaláztatásainak átengedni, szomorú végzetes sorsára hagyni: ah! nem egyszer ismétlődő történet.

Nem tagadtuk-e meg mi is, nem is menve oly messze, hol eme nagy dolog, az élet forog kérdésben, nem tagadtuk-e meg azokat a magasztos eszméket, elveket, melyeket a magunkénak elfogadtunk, s a melyeknek, a mikor ugy könnyedén van a dolog, magunkat bátran hiveinek valljuk, a melyekért mikor utunk gazdag földön, buza- virágok, dús kalászek között vezet, még beszélni, felbuzdulni, még lelkesedni is tudunk; de a mikor csak egy szemernyre is érintetett a mi életünknek világi oldala, mindjárt távolabb maradtunk onnan, hol az eszmék szent harcát küzdelemmel, bátorsággal és kitartással vívják, s szenvedéssel és könnyekkel, de Istenben bizó, égre emelt tekintettel építik a jövőnek oltárát?! Nem tagadtuk-e meg az igazat, a szentet, a melynek, a mikor először látjuk, a mikor felismerjük, a szív közetlenségével, csodálatunkkal és tiszteletünkkel adózunk, sőt követésére is felbuzdulunk, de a melynek sokakra nézve inkább csak művészi jelentése, mint isteni s erkölcsi becse van, melyet bámulnak ugyan, de értelmi magaslatukról mosolygva tekintnek arra, a ki azt a világban, az életben is követni akarja. Nem tagadtuk-e meg az igazat, a szentet, mert veszélyeztetett? Nem tagadtuk-e meg, mert nem hozott külső fényt, s nem szolgált napi, muló földi érdeket? Nem tagadtuk-e meg?!

Ha nem, jöjjetek és örvendjetez e szent asztalnál az igaz diadalának, melyet ez ünnep hirdet. Ha van vétkeitek!.. akkor is jöjjetek, ha már sírtatok lelketekben keservvel azok felett; kegyelem vár rátok... az Úr az ő tanítványának is ismét megjelent.

PÉTERFI DÉNES.

A szentgericzei unitárius eklézsia.

(Történeti leírás.)

A község neve.

Szentgericze község a régi Marosszéknek, vagy az újabb felosztás szerint Maros-Tordamegyének egy sok tekintetben nevezetes és figyelemreméltó községe. Egyik nevezetessége, hogy itt idegen népesség bár több ízben kísértette meg a szerencsét, gyökeret verni nem tudott. Népe kiváló munkás, szorgalmas, ugyannyira, hogy a szomszédos községek között e tekintetben legelsőnek mondható. Továbbá s ezt tán legelől kell vala említenem: kitűnő bortermő hely, miáltal egy igen-igen fontos keresetág van a nép kezében.

Szólanom kell, ha röviden is, arról, hogy hát a község neve voltaképpen Gericze-é vagy Gerlicze? mert e tekintetben a nagy közönség ma is tájékozatlan. Ha a mesék országában keressük a község nevének eredetét, azt találjuk, hogy egy a szomszédos Szentháromságon levő apácza zárdában volt egy igen-igen kegyes, érzelgő s a mellett vagyonos szüiz, kit társai említett természetéért *Gerliczének* hívtak. Ez épített a szentgerliczei dombra, hol a templom ma is áll, egy kápolnácskát, mely Szentgerlicze kápolnájának neveztetett s innen lett a falu neve is. Így hagyta hátra jegyzetei között ezt egykori nevezetes, tudós papunk, Sándor István.

De ha a történelemhez folyamodunk, úgy találjuk, hogy a község neve őseredeti pogány név s *Gereche*. A kereszténység felvételekor latinosa neve volt Sancta Gerecia, a mi megfelel a Szent-Gerecze vagy Gericze magyaros mai használatnak. A legrégebb hiteles adat 1332-ben található a pápai tizedkönyvekben, hol egy helyt S.-Gerecia fordul elő; így pl. a 619. lapon Laurentius Sacerdos de S.-Gerecia solvit denarios XXV. stb. az 1334-dik évi rovatában a 734. lapon pedig így jön elő: Laurentius de S.-Gracia solv. stb. Az 1333-ik év rovatában 640-ik lapon pedig így: Laurentius de S.-Cruce Gerecia solv. 11. ban. stb.¹⁾

Az 1614-iki eredeti lustralis könyv 63-ik lapján így jön elő: *Szent-Gerecze*.²⁾

• Báthori Kristóf erdélyi fejedelem Kovácsoczy Farkasnak és Já-

1) L. vetera Monumenta Historica Hungariorum Sacram illustratia ab Augusto Theiner és Orbán B. Székelyföld leírása IV. köt. 56 lap 3. aljegyzet.

2) Lásd Udvarhelymegyében levő Székely nemzeti levéltárban az eredetit.